

Ks. Ginter Dzierżon

SPECYFIKA AKTÓW WYSTĘPUJĄCYCH W KANONACH 119 I 127 KODEKSU PRAWA KANONICZNEGO

WSTĘP

W kanonicznym porządku prawnym, podobnie jak w innych porządkach, osoby podejmują różnego rodzaju działania. Stąd też wysiłek Prawodawcy zmierza m. in. do tego, aby w procesach legislacyjnych ująć dyspozycje ich dotyczące w zapisach normatywnych. Z aspektu prawnego decyzje jednostek lub grup osób mogą przybrać różny charakter. Dlatego w systemie kanonicznym funkcjonują nie tylko normy regulujące poszczególne obszary ludzkich działań, ale również istnieją w nim normy zawierające założenia generalne co do poszczególnych kategorii ludzkich aktów, zawarte w I Księdze Kodeksu poświęconej „Normom ogólnym”. W niniejszym opracowaniu uwaga zostanie skoncentrowana na dwóch kategoriach aktów, jakimi są: akty kolegialne (kan. 119, n. 1 – 3 KPK) oraz specyficzne akty, o których jest mowa kan. 127 KPK.

W kan. 119 KPK Ustawodawca postanowił: „W odniesieniu do aktów kolegialnych, chyba że w prawie lub w statutach inaczej zastrzeżono:

1. jeśli chodzi o wybory, to ma moc prawa co – przy obecności większości, tych którzy powinni być wezwani – odpowiada większości obecnych; po dwóch bezskutecznych głosowaniach, należy głosować na dwóch kandydatów, którzy otrzymali większość głosów, lub, jeśli ich jest więcej, dwóch najstarszych wiekiem; jeśli po trzecim głosowaniu pozostaje równowaga, ten jest wybrany, który jest starszy wiekiem;

2. jeśli chodzi o inne sprawy, to ma moc prawa, za czym – przy obecności większości tych, którzy powinni być wezwani – opowiada się bezwzględna większość obecnych; jeśli jednak po dwóch głosowaniach liczba głosów jest równa, wtedy przewodniczący może przeważać swoim głosem;

3. co zaś dotyczy wszystkich jako jednostek, musi być przez wszystkich zaaprobowane”.

Nieco odmienny charakter natomiast ma zapis kan. 127 §§ 1 – 3 KPK, w którym stwierdzono: „Gdy prawo postanawia, że przełożony do podjęcia czynności potrzebuje zgody lub rady jakiegoś kolegium lub zespołu osób winien zwołać kolegium lub zespół zgodnie z postanowieniem kan. 166, chyba że – gdy chodzi tylko o uzyskanie rady – inaczej zastrzega prawo partykularne lub własne. Do ważności zaś aktów wymaga się uzyskania zgody bezwzględnej większości tych, którzy są obecni, albo wysłuchania rady wszystkich (§ 1).

Gdy ustawa postanawia, że przełożony do podjęcia pewnych aktów potrzebuje zgody lub rady niektórych pojedynczych osób wtedy:

1. jeśli wymagana jest zgoda, akt przełożonego jest nieważny bez zwrócenia się o wyrażenie zgody przez te osoby albo podjęty wbrew ich zdaniu lub któregoś z nich;

2. jeżeli jest wymagana rada nieważny jest akt przełożonego bez wysłuchania zdania tych osób. Wprawdzie przełożony nie ma żadnego obowiązku pójść za ich zdaniem, chociażby było zgodne, jednakże bez przeważającego powodu – przez siebie ocenionego – nie powinien odstępować od wyrażonego przez nich zadania, zwłaszcza gdy jest zgodne (§ 2).

Wszyscy, których zgoda lub rada jest wymagana, obowiązani są wyrazić swoje stanowisko, a także, gdy domaga się tego ważność sprawy, pilnie zachować tajemnicę. Ten obowiązek może być urgowany przez przełożonego (§ 3)”.

Z treści przytoczonych kanonów wynika, że pomiędzy aktami o których traktują istnieją nie tylko pewne podobieństwa, ale także występują pewne różnice wynikające przede wszystkim z odmien-

nych mechanizmów ich funkcjonowania. Zasygnalizowany problem stanie się przedmiotem zainteresowania w tym artykule.

AKT KOLEGIALNY (KAN. 119, N. 1 – 3 KPK)

Jak już nadmieniono, w kan. 119 KPK Prawodawca zawarł zasady generalne dotyczące aktów kolegialnych. Podejmując namysł nad mechanizmami funkcjonowania tej kategorii aktu na wstępie trzeba stwierdzić, iż pomimo tego, że podczas prac nad rewizją Kodeksu z 1917 r. postulowano wprowadzenie definicji legalnej aktu kolegialnego, to jednak ostatecznie zrezygnowano z tego zamiaru¹. Wypracowanie tego typu definicji, podobnie jak w wielu innych kwestiach, pozostawiono doktrynie. R. Sobański zdefiniował ten akt następująco: „akt kolegialny to sposób podejmowania decyzji przez członków zespołu uprawnionych do czynnego uczestnictwa w formowaniu woli całości”². Według W. Aymansa i K. Mörsdorfa tego typu decyzje wiążą się z formowaniem woli kolegium³. Również D. García Hervas w swej monografii poświęconej fenomenowi kolegialności mówi o woli kolegialnej (*volundad colegial*)⁴.

Mając na uwadze cel badawczy tego opracowania należałoby przede wszystkim zapytać o naturę tego aktu. Opowiadając, trzeba stwierdzić, że z aspektu prawa substancjalnego w tym wypadku spotykamy się z aktem powstałym na skutek procesu integracyjnego poszczególnych członków kolegium⁵. Należy dodać, iż takie rozumienie występowało już w okresie kanonistyki klasycznej. W prawie dekretalowym bowiem dominowało stanowisko, zgodne z którym substan-

¹ H. Pree, *Allgemeine Normen*, w: *Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici*, red. K. Lüdicke, t. 1, Essen 1985, ad. 119, n. 2; G. Dzierżon, *Powierzenie urzędu kościelnego poprzez wybór. Komentarz do regulacji zawartych w Księdze I Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Kraków 2012, s. 30-31.

² R. Sobański, *Komentarz do kan. 119 KPK*, w: *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, red. J. Krukowski, t. 1, Poznań 2003, s. 195; G. Dzierżon, *Powierzenie urzędu kościelnego*, s. 31.

³ W. Aymans, K. Mörsdorf, *Kanonisches Recht*, t. 1, Paderborn – München – Wien – Zürich 1991, s. 362.

⁴ D. García Hervas, *Regimen jurídico de la colegialidad en el Código de Derecho Canónico*, Santiago de Compostela 1990, s. 131.

⁵ G. Dzierżon, *Powierzenie urzędu kościelnego*, s. 24.

cialnie akt ten jest aktem nowym; nie jest on natomiast sumą poszczególnych aktów⁶. Zdaniem H. Pree'a, taka natura aktu wynika z faktu, że akt kolegialny w następstwie decyzji kolegialnej uzyskuje autonomiczną egzystencję⁷.

AKT WYSTĘPUJĄCY W KAN. 127 KPK

Zagadnienie dotyczące specyfiki aktu ujętego w kan. 127 KPK ma złożony charakter. Stąd też w analizie tej kwestii uwaga zostanie skupiona na kilku wątkach, mianowicie, na problematyce natury aktu, na tematyce racji prawnych wprowadzenia tego typu aktu w systemie kanonicznym, a także na kwestii szczegółowej związanej z kontrowersjami doktrynalnymi dotyczącymi praktyki Kongregacji do spraw Instytutów Życia Konsekwentnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego w odniesieniu do pewnej kategorii aktów podejmowanych przez przełożonych zakonnych.

NATURA AKTU

Rozpoczynając analizę kan. 127 KPK należy zwrócić uwagę, iż posiada on odmienną charakterystykę, aniżeli akt kolegialny, o którym traktuje kan. 119 KPK. Z zapisu bowiem tej regulacji wynika, że w mechanizmach funkcjonowania tego aktu występuje rozdział pomiędzy przełożonym a kolegium lub zespołem osób⁸. Akt o którym mowa, jest aktem personalnym przełożonego; nie jest on natomiast aktem kolegium lub zespołu osób⁹. Stąd też V. De Paolis i A. D'Auria posiłkują się pojęciem „atto monocratico”¹⁰. Co więcej, prawda ta znalazła potwierdzenie w negatywnej odpowiedzi Papieskiej Komisji do spraw Autentycznej Interpretacji Kodeksu Prawa Kanonicznego, opublikowanej w dniu 14 maja 1985 r. W decyzji tej uwydatniono m. in. fakt, że przeło-

⁶ E. Ruffini Avondo, *Il principio maggioritario nella storia del Diritto Canonico*, Modena 1925, s. 22; G. Dzierżon, *Powierzenie urzędu kościelnego*, s. 24-25.

⁷ H. Pree, *Allgemeine Normen*, ad. 119, n. 2.

⁸ J. García Martín, *Le norme generali del Codex Iuris Canonici*, Roma 1999, s. 437-438.

⁹ Tamże, s. 439.

¹⁰ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico*, Roma 2008, s. 373.

żony nie jest członkiem kolegium. Zgodnie z odpowiedzią, nie może on głosować z kolegium lub zespołem osób, a także nie może przewodzić własnym głosem w przypadku równowagi powstałej w wyniku głosowania¹¹. Na marginesie należy dodać, że odpowiedź ta uznawana jest za deklaratywną interpretację autentyczną (kan. 16 § 2 KPK)¹². Posiada ona zatem charakter retroaktywny¹³.

Według H. Pree'a, akt ten jest aktem przełożonego, jako indywidualnego organu¹⁴. Twierdzi on, iż udział innych organów w procesie formacyjnym aktu jakimi w tym wypadku są kolegium lub zespół osób ma jedynie charakter konsultacyjny¹⁵. Podobnie i inni autorzy piszą o udziale pomocniczym¹⁶. Stąd też w literaturze podmioty, o których mowa w kan. 127 KPK określane są mianem organów partycypacji (*organi di partecipazione*)¹⁷. W związku z tym, zarówno kolegium, jak i zespół osób, nie ponoszą bezpośredniej odpowiedzialności za podjętą decyzję przez przełożonego¹⁸.

Akt, który występuje w kan. 127 KPK, w przeciwieństwie do aktu o którym mowa w kan. 119 KPK, nie ma charakteru kolegiального. Zdaniem V. De Paolisa, specyfika pierwszego aktu wynika z założenia, iż ma on charakter kolegialny jedynie w fazie przygotowawczej;

¹¹ Pontificia Commissio Codicis iuris canonici authenticae interpretando, *Responsa* – 14.05.1985, AAS 77 (1985), s. 771: „Utrum cum iure statuat ad actus ponendos Superiorem consensu indigere alicuius collegii vel personarum coetus, ad normam can. 127 § 1, ipse Superior ius habeat ferendi suffragium cum alias, saltem ad paritatem suffragiorum dirimendam. R. Negative”; F. Kalde, *Authentische Interpretationen zum Codex Iuris Canonici* (1984-1994), t. 1, Metten 1996, s. 12.

¹² V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 377.

¹³ G. Ghirlanda, *Atti giuridici e corresponsabilità ecclesiale*, w: *L'atto giuridico nel diritto canonico*, Città del Vaticano 2002, s. 300.

¹⁴ H. Pree, *Allgemeine Normen*, ad. 127, n. 2.

¹⁵ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 373.

¹⁶ Tamże, s. 374.

¹⁷ G. Ghirlanda, *Atti giuridici*, s. 299. Szerzej na temat współdziałania organów partycypacji w działalności Kościołów partykularnych zob. M. Sitarz, *Kompetencje organów kolegialnych w Kościele partykularnym w sprawowaniu władzy wykonawczej według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku*, Lublin 2008, s. 185-232.

¹⁸ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 373.

nie ma on natomiast takiego charakteru w fazie decyzyjnej¹⁹. Nawiązując do natury tego typu decyzji wspomniana już D. García Hervas podkreśliła, iż w mechanizmach jego funkcjonowania występuje uprzedni konsens (*previo consentimiento*) związany z zasięgnięciem rady, bądź też uzyskaniem zgody kolegium lub zespołu osób²⁰. Inni kanoniści mówią też o częściowej partycypacji organów w powstaniu aktu²¹. Co więcej, w kanonistyce niemieckiej funkcjonuje specyficzne określenie „*Beispruchsrechte dritter*” odnoszące się do uprawnień organów konsultacyjnych wymienionych w kan. 127 KPK²².

Kontynuując te rozważania trzeba też zwrócić uwagę, że taka a nie inna natura prezentowanego aktu sprawia, że kolegium lub zespół osób nie może zastąpić przełożonego w podejmowaniu decyzji²³.

Nie do końca można zgodzić się z opinią wyrażoną przez H. Pree'a, iż pomimo wymaganej prawem zgody wymienionych gremiów przełożony ostatecznie jest wolny w podjęciu decyzji²⁴. Opinii tej nie podzielają m. in. W. Aymans i K. Mörsdorf twierdząc, że w omawianej hipotezie wolność decyzyjna przełożonego jest ograniczona przede wszystkim ze względu na konieczność uzyskania zgody kolegium lub zespołu osób²⁵. Popierając to stanowisko należy zwrócić uwagę, że akt autorytetu, o którym traktuje analizowany kanon powzięty wbrew decyzji organów partycypacji został opatrzony sankcją nieważności

¹⁹ Por. V. De Paolis, *An possit Superior religiosus suffragium ferre cum suo consilio vel suo voto dirimere paritatem sui consilii*, „Periodica” 76 (1987), s. 445.

²⁰ D. García Hervas, *Regimen jurídico*, s. 142.

²¹ G. Ghirlanda, *Atti giuridici*, s. 299.

²² Por. F. Pototschnig, *Rechtspersönlichkeit und rechtserhebliches Geschehen*, w: *Grundriß des nachkonzilaren Kirchenrechts*, red. J. Listl, H. Müller, H. Schmitz, Regensburg 1979, s. 91: „Unter Beispruchsrechte dritter versteht man die untergeordneten Organen und selbst bloßen Interessenten gesetzlich eingeräumte Befugnis, zu bestimmten Amtshandlungen ihres Oberen durch Zustimmung oder Rat mitzuwirken”.

²³ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 373.

²⁴ H. Pree, *Allgemeine Normen*, ad. 127, n. 4: „Auch nach erteilter Zustimmung bleibt der Superior in seiner Entscheidung frei, das beispruchspflichtige Rechtsgeschäft zu setzen oder nicht”.

²⁵ W. Aymans, K. Mörsdorf, *Kanonisches Recht*, s. 369.

(kan. 127 §§ 1 – 2 KPK). Stąd też w tej hipotezie nie do utrzymania jest pogląd, iż przełożony w procesie decyzyjnym jest wolny.

RACJE PRAWNE WPROWADZENIA AKTU

Komentatorzy interpretujący kan. 127 KPK zastanawiają się nad racjami wprowadzenia do systemu tego typu aktów. W literaturze podaje się różne powody. Generalnie rzecz biorąc, z jednej strony wskazuje się na walor podejmowanych aktów, z drugiej zaś uwydatnia się ochronę obiektywnego charakteru podejmowanej decyzji, a także ochronę publicznego charakteru urzędu sprawowanego przez przełożonego kościelnego.

Omawiając tę kwestię V. De Paolis i A. D'Auria stwierdzili, że w tym przypadku idzie o akty szczególnej wagi²⁶. R. Sobański z kolei skonstatował, iż takie rozwiązania mają służyć obiektywizmowi podejmowanych aktów²⁷. Podobną opinię wyraził M. Thèriault przekonując, iż tego typu akty mają na celu uniknięcie decyzji bezmyślnych i błędnych²⁸.

U. Rhode z kolei w swej monografii „Mitwirkungsrechte kirchlicher Autoritäten im Codex Iuris Canonici” wskazał na dwa powody: ochronę uprawnień pewnych gremiów oraz na szczególny walor niektórych aktów podejmowanych w kanonicznym porządku prawnym²⁹. Wresz-

²⁶ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 373.

²⁷ R. Sobański, *Komentarz do kan. 127 KPK, w: Komentarz do Kodeksu*, s. 208.

²⁸ M. Thèriault, *Comento al can. 127 CIC, w: Comentario exegético al Código de Derecho Canónico*, red. A. Marzoa, J. Miras, R. Rodríguez – Ocaña, t. 1, Pamplona 1996, s. 831.

²⁹ U. Rhode, *Mitwirkungsrechte kirchlicher Autoritäten im Codex Iuris Canonici*, St. Ottilien 2001, s. 170: „Es ließe sich behaupten, daß im Falle der Unterordnung der Beispruchsberechtigten eine größere Gefahr besteht, über ihre Rechte hinwegzugehen und dass daher derartige Rechte eines besonderen Schutzes bedürfen. Diese Deutung würde dafür sprechen, c. 127 auf Fälle von Überordnung des Handelnden zu beschränken.

Es ließe sich aber auch vertragen dass Handlungen kirchlicher Autoritäten häufig größeres Gewicht haben als private Handlungen und daher den Mitwirkungsrechten bei Handlungen kirchlicher Autoritäten größere Bedeutung zukommt. Diese Sicht würde dafür sprechen, c. 127 nicht auf Fälle von Überordnung des Handelnden zu beschränken”.

cie G. Ghirlanda upatruje racji funkcjonowania tego typu aktów w publicznym charakterze urzędu, który sprawuje przełożony kościelny³⁰.

**KONTROWERSJE DOKTRYNALNE W ODNIESIENIU DO PRAKTYKI
KONGREGACJI DO SPRAW INSTYTUTÓW ŻYCIA KONSEKROWANEGO
I STOWARZYSZEŃ ŻYCIA APOSTOLSKIEGO**

W literaturze zwraca się uwagę, że pomimo dokonania interpretacji autentycznej w omawianej kwestii praktyka Kongregacji do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego nie w każdym przypadku jest jednak zgodna z tą decyzją, gdyż aprobuje ona m. in. Konstytucje, w których nie ma odniesienia do zasad ujętych w kan. 127 § 1 KPK, a w których zezwala się na głosowanie przełożonego ze swoją radą³¹.

Usprawiedliwiając działania Kongregacji, V. De Paolis i A. D'Auria podkreślili, iż w tym wypadku członkowie gremiów doradczych są przez przełożonego wyposażeni we władzę delegowaną. W ich przekonaniu, akt ten nie jest aktem kolegialnym w sensie ścisłym, ponieważ ma on jedynie charakter kolegialny w procesie formacyjnym; sama decyzja natomiast jest aktem przełożonego³².

Poglądu tego nie podziela G. Ghirlanda. Twierdzi on, iż kan. 127 § 1 KPK po opublikowaniu interpretacji autentycznej powinien znaleźć aplikację w odniesieniu do wszystkich decyzji organów konsultacyjnych, o których traktuje wspomniana regulacja. Popierając to twierdzenie przytoczył on następujące argumenty; po pierwsze, prawo własne nie może derogować prawa powszechnego; po drugie, w przypadkach określonych czy to przez prawo powszechnie, czy też przez prawo własne należy aplikować zasady ujęte w kan. kan. 127 § 1 KPK³³. Polemizując z tezą wyrażoną przez V. De Paolisa G. Ghirlanda zwrócił uwagę, iż nie do utrzymania jest twierdzenie tego kanonisty o dwóch aktach dokonywanych przez przełożonego, jakimi w jego prze-

³⁰ G. Ghirlanda, *Atti giuridici*, s. 294.

³¹ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 378.

³² Tamże.

³³ G. Ghirlanda, *Atti giuridici*, s. 301 - 302.

konaniu są akt, który podejmuje jako członek organu konsultacyjnego oraz akt, który podejmuje jako przełożony. Jak trafnie zauważył, przełożony nie byłby przełożonym, jeśli brałby on udział w formowaniu aktu, który potem sam podejmie³⁴.

ZAKOŃCZENIE

Z przeprowadzonych analiz wynika, że istnieje pewna różnica między kategoriami aktów występującymi w zapisach kan. 119 i 127 KPK. W kan. 119 KPK bowiem mowa jest o akcie kolegialnym; w kan. 127 KPK natomiast akt ten w fazie decyzyjnej jest aktem przełożonego. Odmienność charakteru prezentowanych aktów wynika przede wszystkim z faktu, iż w tym ostatnim zachodzi rozdział pomiędzy przełożonym a organami partycypacji, jakimi są kolegium lub zespół osób. Takie zjawisko nie ma miejsca w mechanizmach funkcjonowania kan. 119 KPK. W n. 2 bowiem tej regulacji Ustawodawca zezwala na interwencję przełożonego w sytuacji, gdy po dwóch głosowaniach liczba głosów byłaby równa. Taką ewentualność wyklucza zaś w sposób kategoryczny odpowiedź Papieskiej Komisji do spraw Autentycznej Interpretacji Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Nawiązując do aktu kolegialnego o którym mowa w kan. 119 KPK V. De Paolis i A. D'Auria trafnie zauważyli, że współdział przełożonego w procesie formowania aktu nie zmienia jego natury. W tym wypadku bowiem jest on aktem kolegialnym³⁵.

Kontynuując to podsumowanie należy dodać, iż analizowane normy znajdują się w innych obszarach Księgi I Kodeksu. Kan. 119 KPK został umiejscowiony w rozdziale II tytułu VI poświęconego osobom prawnym; kan. 127 KPK z kolei znalazł się w tytule VII dotyczącym aktu prawnego. Należy podkreślić, iż taka kolokacja nie jest przypadkowa. Jak już zasygnalizowano, podczas prac nad rewizją Kodeksu

³⁴ Tamże, s. 305: „Non e convincente l'artificiosa distinzione che alcuni autori fanno tra l'atto che il Superiore compie come non Superiore, ma come membro del Consiglio nel dare suo voto con gli altri, e l'atto che compie come Superiore nel prende la decisione di agire o non agire. [...] È sempre la stessa persona che compie due atti, uno ordinato all'altro: il Superiore non cessa di essere Superiore quando vota con gli altri per formare il consenso all'atto che poi lui stesso porrà”.

³⁵ V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali*, s. 378.

z 1917 r. postulowano wprowadzenie definicji legalnej aktu kolegiального. Zrezygnowano jednak z tego zamiaru ze względu na fakt, że nie wszystkie akty kolegialne są aktami prawnymi. Akty te bowiem znajdują szerszą aplikację aniżeli obszar aktu prawnego³⁶. Akt natomiast, o którym traktuje kan. 127 KPK został skodyfikowany w obszarze regulacji odnoszących się do aktu prawnego. Stąd też znajduje on zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do tej kategorii ludzkich działań w systemie. W tym kontekście nie można się zgodzić z opinią wyrażoną przez H. Pree'a, zgodnie z którą kan. 127 KPK należy traktować jako *lex specialis* kan. 119 KPK³⁷. Kanonista ten swą argumentację oparł na twierdzeniu, iż nie wszystkie decyzje podejmowane w myśl kan. 127 KPK posiadają charakter aktu prawnego. W myśl jego opinii, iż taki charakter ma zgoda gremiów partycypujących; nie ma go natomiast rada kolegium lub zespołu osób³⁸. Nie można zgodzić się z tym poglądem. O naturze bowiem tego aktu, będącego aktem prawnym, nie decyduje udział wspomnianych organów, ale decyzja przełożonego. Podjęte przez niego działanie substancjalnie musi być zgodne z wolą prawodawcy w stanowionych przez niego regulacjach dotyczących konkretnych działań.

Na marginesie należy zauważyć, że tłumaczenie polskie kan. 127 KPK nie jest poprawne. Tłumacz bowiem w paragrafie pierwszym tej regulacji posłużył się terminem „czynność”. Analizowany kanon zaś znalazł się w obszarze Tytułu VII Księgi I poświęconego problematyce aktu prawnego, którego charakterystyka wyraźnie odbiega od kategorii czynności prawnej³⁹. Ponadto, należy zauważyć, że tłumacz był niekonsekwentny w tłumaczeniu, gdyż w paragrafie drugim posiłkował się on pojęciem „akt”.

Wracając do prezentowanej konkluzji trzeba jeszcze dodać, iż z punktu widzenia pragmatyki działań podejmowanych w kanonicznym porządku prawnym akty kolegialne wiążą się przede wszyst-

³⁶ G. Dzierżon, *Powierzenie urzędu kościelnego*, s. 30-31.

³⁷ H. Pree, *Allgemeine Normen*, ad. 119, n. 2; G. Dzierżon, *Powierzenie urzędu kościelnego*, s. 34.

³⁸ H. Pree, *Allgemeine Normen*, ad. 119, n. 2.

³⁹ G. Dzierżon, *Niezdolność do zawarcia małżeństwa jako kategoria kanoniczna*, Warszawa 2002, s. 26-26.

kim z funkcjonowaniem kolegialnych osób prawnych; akty zaś o których traktuje kan. 127 KPK są związane z podejmowaniem przez przełożonego kościelnego aktów szczególnej wagi. Partycypacja organów konsultacyjnych w tym wypadku ma służyć obiektywizmowi podejmowanych decyzji.

SPECIFIC NATURE OF THE ACTS IN CAN. 119 AND 127 IN THE CODE OF CANON LAW 1983

SUMMARY

An issue of the specific nature of the acts in can. 119 and 127 in the Code of Canon Law 1983 was shown in the article. There is difference between these two acts. Can. 119 relates to the collegial act while can. 127 relates to the act of a superior. In the act of a superior there is separation of the superior and college or group of persons.

The Author indicated that collegial acts relate to the juridic persons. Acts of a superior relate to place certain acts by the superior. The participation of the college or group of people helps to make an objective decision.

Translated by Agnieszka Romanko

Słowa kluczowe: Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r., akt kolegialny, przełożony, kolegium, zespół osób

Key words: Code of Canon Law 1983, collegial act, superior, college, group of persons